

62-30
33

Å
W. 82
C. 1891

KAVKASUS

REJSEMINDER OG SKILDRINGER

AF

OLAF LANGE

MED ILLUSTRATIONER I TEKSTEN OG ET KORT

KØBENHAVN
GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)
FR. BAGGES BOGTRYKKERI

1891

Å

FORORD

Ved et rent Tilfælde kom jeg i 1886 til Kavkasus, hvis storartede Natur og brogede Folkeliv i høj Grad fængslede min Interesse, om jeg end paa Grund af mit mangelfulde Kendskab til Forholdene maatte staa uforstaaende over for mangt og meget. Efter min Hjemkomst søgte jeg straks at forøge mine Kundskaber om det Land, jeg havde besøgt; men jo mere jeg fik at vide, des mere voksede min Interesse for hine fjerne Egne, og det blev mit højeste Ønske at komme til at besøge dem paa ny. Dette Ønske blev virkeligt opfyldt, og paa forskellige Maader — bl. a. ved en Rejseunderstøttelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet — blev jeg i Begyndelsen af forrige Aar sat i Stand til atter at foretage en Rejse til Kavkasus og opholde mig der i et Par Maaneder.

Resultatet af denne Rejse i Forbindelse med de i Forvejen gjorde litterære Studier foreligger i nærværende Bog, hvis Hensigt er at give et i korte og lette Træk skitseret Totalbillede af Kavkasuslandene. Men da jeg har gjort den Erfaring, at man først ved Kendskab til et Lands Historie faar den fulde Interesse for selve Landet og den rette Forstaaelse af dets Beboere, har jeg dels givet en kort Oversigt over Georgiens Historie og dels indflettet en paa

forskellige Kilder støttet Fremstilling af Bjærgboernes Frihedskamp imod Russerne, hvilken sidste jeg tænkte vilde have saa meget mere Interesse, som der — saa vidt mig bekendt — ikke findes nogen samlet Fremstilling af disse Forhold.

Til Slutning er det mig en kær Pligt at rette en oprigtig Tak til de mange, der paa forskellig Maade have understøttet mit Foretagende.

Allerførst maa jeg bringe min underdanige Tak til det høje Ministerium for Kirke- og Undervisningsvæsenet for den mig som Geografilærer tilstaaede Rejseunderstøttelse og til Hs. Eksc. Udenrigsminister, Kammerherre, Baron Rosenørn-Lehn for den værdifulde Støtte, Hs. Ekscellences Anbefaling ydede mig hos den russiske Regering.

Ligeledes maa jeg bevidne Formanden for „Det forenede Dampskibsselskab“s Bestyrelse, Hr. Gehejmeetatsraad, Direktør C. F. Tietgen min Erkendtlighed for Selskabets store Imødekommenhed imod mig og samtidigt rette en hjertelig Tak til Hr. Konsul H. T. Duseberg, uden hvis Hjælp jeg ikke havde kunnet drage Nytte af de russiske Kilder; jeg beder ogsaa d'Hrr. Forfatteren Alfred Ipsen og cand. theol. C. H. Stibolt modtage min bedste Tak for deres smukke Oversættelser af de i Bogen meddelte georgiske Digte.

Last not least maa jeg blandt dem, til hvem jeg staar i dyb Taknemmelighedsgæld, nævne Hr. Kapt. P. Mørch, uden hvis storslaaede Indbydelse i 1886 jeg næppe nogen Sinde havde faaet Kavkasus at se.

København i August 1891.

Olaf Lange.

I.

Et første Glimt af Kavkasus.

En behagelig Indbydelse. — Paa det sorte Hav. — Sagn og Minder, knyttede til Kavkasus. — Store Forventninger. — Ankomst til Pöti og første Indtryk af Kavkasus. — Fra Pöti op over de meskiske Bjerge til Tiflis. — To Dage i Georgiens Hovedstad. — Tilbagerejse til Pöti. — Badelivet paa Kysten. — Fyrst Gurieli. — I Dameselskab. — Afsked fra Kavkasus.

I Sommeren 1886 indbød en Dampskibsfører, hvis Broder er en god Ven af mig, baade sin Broder og mig til at være hans Gæster paa en Rejse til Byen *Pöti* i Kavkasien. Vi modtog naturligvis med Glæde en saa enestaaende Indbydelse og vare hurtigt færdige til at gaa om Bord, da Damperen ankom til København fra Kronstad, hvor den havde indtaget sin Last: Materiale til den transkaspiske Jærnbane, der i Foraaret 1889 blev aabnet ind til Sæmarkand.

Efter en overordentlig heldig Rejse befandt vi os, en Maaned efter at vi havde forladt København, ude paa det sorte Hav, ikke langt fra Rejsens Maal.

Det var henimod Aften. Havet laa udbredt for os til alle Sider, og vi havde endnu ikke faaet Kending af Land, skønt vi efter vort Bestik snart maatte faa det i Sigte. Vejret var godt — kun noget diset i Horisonten; der var ingen Søgang, og rolig skød Damperen frem gennem Vandet, medens Delfinerne lystigt tumlede sig foran Boven.

Kaptajnen, min Ven og jeg vare alle oppe paa Kommandobroen — vort sædvanlige Opholdssted paa hele Rejsen — og anstrengte os til det yderste for at faa det første Glimt af Land at se. Mørket faldt imidlertid hurtigt paa; men endnu havde vi ikke opdaget noget. Da saa en af os pludselig et Glimt forude i Horisonten — saa forsvandt det igen. Alle stirrede vi nu i den angivne Retning, og lidt efter udbrød vi alle paa en Gang:

Et Fyr!

Vi fik Uret op og holdt det til Skinnet fra Kompaslampen. Naar vilde Blinket næste Gang vise sig? . . . . Der var det! $\frac{1}{2}$ Minut . . . . 1 Minut — Der var det igen — men lidt svagere og med rødligt Skær. Et Minut efter skinnede det atter klart. Nu vidste vi, det var *Pòti-Fyr* med skiftevis rødt og hvidt Blink hvert Minut, og vi vare endelig naaede frem til Maalet for vor Rejse.

Det var underlige Timer, vi nu tilbragte, og vore Hjerter slog hurtigere ved Tanken om, at vi stævnede ind mod et af de mærkeligste Lande i Verden. Til det yderste anstrengte vi vore Øjne for at gennemskue Mørket og faa blot de svageste Omrids at se af det vidunderlige Land; men hvor meget vi end stirrede, kunde vi dog intet skelne i de mørke Skymasser, der mere og mere trak sig sammen i Horisonten. Men at det laa bag dem — det vidste vi jo, og dette var tilstrækkeligt til at fylde os med Forventningens Uro.

Kunde vi imidlertid ikke se selve Landet, saa betragtede vi med saa meget større Interesse Fyret, naar det med de bestemte Mellemlum viste sit Blink, der blev klarere og klarere, til vi næsten vare inde under det; nu loddede vi, og da vi kom ind paa 15 Favne, kastede vi Anker. Klokken var da 11.

Saa gik vi til Køjs; men der var ikke megen Tale om Søvn, dertil vare vi altfor opfyldte af Længsel efter at